

Remissvar

Almega

Till: Utbildningsdepartementet

Datum: 2025-09-19

Diarienummer: U2025/01339

Remissvar från Almega avseende Promemorian "En särskild ersättningsmodell för utbildning för omställning och vidareutbildning för yrkesverksamma"

Inledning

Almega välkomnar möjligheten att yttra sig över Promemorian "En särskild ersättningsmodell för utbildning för omställning och vidareutbildning för yrkesverksamma". Som Sveriges ledande arbetsgivarorganisation inom tjänstesektorn, med över 10 000 medlemsföretag som tillsammans sysselsätter mer än 500 000 medarbetare, har vi en central roll på den svenska arbetsmarknaden och våra medlemmar påverkas av promemorians förslag.

Sammanfattning av Almegas ställningstaganden

Almega är övergripande positiv till utredningens förslag om en särskild ersättningsmodell för utbildning för omställning och vidareutbildning för yrkesverksamma. Förslaget adresserar viktiga strukturella brister i det nuvarande resurstilldelningssystemet som begränsar lärosätenas möjligheter att utveckla flexibla utbildningar anpassade för yrkesverksamma.

Som arbetsgivarorganisation för tjänsteföretag ser Almega dagligen hur snabbt föränderliga kompetensbehov kräver kontinuerlig utveckling av medarbetarnas kunskaper och färdigheter. Den föreslagna modellen ger förutsättningar för det livslånga lärande som är avgörande för Sveriges konkurrenskraft och våra medlemsföretags utveckling.

Almega stöder utredningens huvudförslag men ser behov av viktiga justeringar för att säkerställa att modellen blir fullt kompatibel med omställningsstudiestödet och därmed maximerar nyttan för yrkesverksamma och arbetsgivare.

Huvudsynpunkter

Kompatibilitet med omställningsstudiestödet är avgörande

Almega anser att det är kritiskt att den särskilda ersättningsmodellen utformas så att den fullt ut stödjer användningen av omställningsstudiestödet. För våra medlemsföretag

är det viktigt att medarbetare som beviljas omställningsstudiestöd kan använda detta på ett effektivt sätt utan att drabbas av inkomstbortfall på grund av systemtekniska brister.

Studietakt: Den särskilda ersättningsmodellen bör endast omfatta utbildningar som följer de studietakter som finns i omställningsstudiestödet: heltid samt 20, 40, 50, 60 och 75 procent av heltid. Almega avstyrker därför utredningens begränsning till maximalt 75 procent deltid, då detta utesluter heltidsstudier som många yrkesverksamma efterfrågar.

Kursomfattning: För att undvika inkomstbortfall för studerande med omställningsstudiestöd bör kursomfattningarna endast vara 1,5, 3, 4,5 och 6 högskolepoäng. Almega föreslår därför att den övre gränsen höjs från 5,5 till 6 högskolepoäng, vilket motsvarar fyra veckors heltidsstudier.

Behovet av nya resurser

Almega bedömer att lärosätena behöver tillföras nya öronmärkta resurser utöver nuvarande takbelopp för den särskilda ersättningsmodellen, åtminstone fram till dess att omfördelningsmodellen träder i kraft efter fem år. Utan sådana resurser riskerar reformen att få begränsad effekt, då lärosätena saknar ekonomiska incitament att prioritera utveckling av nya utbildningar för yrkesverksamma.

Detta är särskilt viktigt för att säkerställa att även forskningsintensiva lärosäten och områden som domineras av programutbildningar kan bidra till kompetensförsörjningen inom våra sektorer.

Samverkan mellan lärosäten och näringsliv

Almega välkomnar utredningens betoning av vikten av samverkan mellan lärosäten och arbetslivets företrädare. Som representant för tjänstesektorn ser vi stora möjligheter att bidra med kunskap om kompetensbehoven inom våra branscher.

Vi ser positivt på att aktivt bidra till utvecklingen av relevanta utbildningar genom:

- Deltagande i dialoger om kompetensbehovsanalyser
- Medverkan i utveckling av kursinnehåll
- Stöd för praktiska inslag i utbildningarna
- Spridning av information om utbildningsmöjligheter till våra medlemsföretag

Omfördelningsmodellen

Almega stöder principen om en omfördelningsmodell som premierar både utbildning för yrkesverksamma och examina. Vi delar dock utredningens bedömning att modellens närmare utformning och effekter behöver analyseras ytterligare innan införandet.

Den föreslagna tidsplanen med införande fem år efter att den särskilda ersättningsmodellen börjat tillämpas ger lämplig tid för uppbyggnad och utvärdering.

Övriga synpunkter

Uppföljning och utvärdering

Almega stöder förslaget att Universitetskanslersämbetet ska följa upp användningen av modellen. Vi föreslår att arbetsmarknadens parter involveras i utvärderingen för att säkerställa att utbildningarna verkligen möter arbetslivets behov.

Utvecklingsstöd

Förslaget om särskild ersättning för utveckling av nya utbildningar är välkommet. Detta är nödvändigt för att säkerställa att utbildningarna håller hög kvalitet och är relevanta för snabbt föränderliga kompetensbehov.

Administrativa förändringar

Almega instämmer i behovet av förbättrade sök- och ansökningsmöjligheter för yrkesverksamma. Ansökning och kursstart bör spegla behoven hos de yrkesverksamma som önskar studera snarare dagens terminsindelning. Vi föreslår att regeringen snarast ger lärosäten och berörda myndigheter uppdrag att utveckla dessa system.

Slutsatser

Den föreslagna ersättningsmodellen utgör ett viktigt steg för att stärka det livslånga lärandet i Sverige. För att reformen ska få maximal effekt krävs dock de justeringar som Almega föreslår, framför allt gällande kompatibilitet med omställningsstudiestödet och tillförande av nya resurser.

Med rätt utformning kan modellen bidra avsevärt till att möta de stora kompetensbehoven inom tjänstesektorn och stärka Sveriges position som kunskapsnation.

Almega

Jonas Jegers

Näringspolitisk expert